

Wyrok z dnia 9 sierpnia 2005 r.

II PK 392/04

1. Zmiana planu nauczania może uzasadniać rozwiązanie stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112 ze zm.) z nauczycielem wykonującym wyłącznie funkcje wychowawcze w świetlicy, jeżeli w jej wyniku możliwe będzie przydzielenie zajęć wychowawczych w świetlicy nauczycielom prowadzącym działalność dydaktyczną, a niemających pełnego obciążenia.

2. Wskazanie przez szkołę jako przyczyny uzasadniającej rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zwrotu ustawowego zawartego w art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela nie narusza art. 30 § 4 k.p., jeżeli w okolicznościach sprawy, w tym uwzględniając informacje podane przez pracodawcę w inny sposób, stanowi to dostateczne skonkretyzowanie tej przyczyny.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Zbigniew Hajn, Józef Iwulski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2005 r. sprawy z powództwa Teresy K. przeciwko Szkole Podstawowej [...] w P. z udziałem Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 16 września 2004 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dla Wrocławia Śródmieścia wyrokiem z dnia 5 maja 2004 r. [...] oddalił powództwo Teresy K. o przywrócenie do pracy w pozwanej Szkole Podstawowej w P.

Powódka była zatrudniona w Szkole Podstawowej w P. od dnia 2 stycznia 1986 r. Dnia 5 października 2000 r. decyzją burmistrza Miasta i Gminy P. nadano jej stopień nauczyciela mianowanego. W okresie od dnia 1 marca 2001 r. do dnia 28 lutego 2002 r. i od dnia 21 marca 2002 r. do dnia 28 lutego 2003 r. przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia. W dniu 25 kwietnia 2003 r. dyrektor Szkoły na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112 ze zm., dalej: Karta Nauczyciela) w związku ze zmianami planu nauczania uniemożliwiającymi dalsze zatrudnianie powódki w pełnym wymiarze zajęć rozwiązał z nią stosunek pracy z dniem 31 sierpnia 2003 r. Zgodnie z uchwałą zarządu Miasta i Gminy P. z dnia 27 kwietnia 2000 r. w sprawie określenia zasad opracowania projektów arkuszy organizacyjnych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów Gminy P. maksymalne normy zatrudnienia wychowawców świetlicy w placówce liczącej powyżej 250 uczniów dojeżdżających wynoszą 2 etaty, a w placówce liczącej powyżej 100 uczniów dojeżdżających 1 etat. W roku szkolnym 2002/2003 liczba uczniów w pozwanej Szkole wynosiła 455 (liczba oddziałów wynosiła 17), w tym dowożonych i dojeżdżających 205. Liczbę godzin w świetlicy ustalono na 39, co stanowiło 1,5 etatu (pensum dydaktyczne w świetlicy wynosi 26 godzin tygodniowo), przy zatrudnieniu w tym roku szkolnym 2 wychowawców świetlicy: Haliny U. - 26 godzin i powódki - 13 godzin. W roku szkolnym 2003/2004 liczba uczniów w pozwanej Szkole wynosiła 421 (liczba oddziałów wynosiła 15), w tym dowożonych i dojeżdżających 184. Nie zmieniono liczby godzin w świetlicy w stosunku do poprzedniego roku. Nadal zatrudniano 2 wychowawców świetlicy: Halinę U. - 26 godzin i Elżbietę K. - 13 godzin, przy czym Elżbieta K. obsadzała nadto 2/18 godzin dydaktycznych w klasach I - VI. W okresie, w którym powódka przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia, przydzielane jej godziny pracy w świetlicy były rozdzielane pomiędzy nauczycieli nauczania początkowego. Dyrektor Szkoły wyłaniając spośród 12 osób, z których wszystkie były nauczycielami mianowanymi, osobę do zwolnienia kierował się kryteriami: jakości pracy, dyspozycyjnością nauczyciela - czasem faktycznie świadczonej pracy oraz jego sytuacją materialno-życiową. Spośród wszystkich nauczycieli jedynie powódka i Elżbieta K. uzyskały pozytywne oceny pracy, pozostali nauczyciele legitymowali się oceną dobrą albo wy-

różniącą. Elżbieta K. miała 20-letni staż pedagogiczny, zaś powódka 15-letni. W okresie od stycznia 1999 r. do kwietnia 2003 r. Elżbieta K. przebywała 48 dni na zwolnieniu lekarskim, 126 dni na urlopie macierzyńskim i 187 dni na urlopie dla poratowania zdrowia, zaś powódka 98 dni na zwolnieniu lekarskim i 710 dni na urlopie dla poratowania zdrowia. Obie nauczycielki są mężatkami i ich mężowie nie pracują, Elżbieta K. ma 3 dzieci w wieku 2, 12, i 17 lat, zaś powódka ma jedno dziecko w wieku 15 lat.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu zaskarżonym wyrokiem oddalił apelację powódki. Stwierdził, że zarzuty przedstawione w apelacji nie uzasadniają uznania, że orzeczenie Sądu Rejonowego jest wadliwe i narusza przepisy prawa. W ocenie Sądu drugiej instancji w szczególności należało przyjąć, iż wypowiedzenie umowy o pracę powódce było uzasadnione. Z niebudzących wątpliwości ustaleń Sądu Rejonowego wynikało bowiem, że zmiany organizacyjne w pozwanej placówce polegały między innymi na zmniejszeniu ilości zajęć świetlicowych. Zmiany te miały faktycznie miejsce. Projekt zmian organizacyjnych był zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną i taka organizacja Szkoły została zatwierdzona w planie nauczania, w którym określono liczbę godzin lekcyjnych, liczbę godzin w świetlicy i odpowiednio do tych wielkości liczbę nauczycieli. W ocenie Sądu Okręgowego, plan nauczania w rozumieniu art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela dotyczył również powódki. Strona pozwana wypowiadając powódce stosunek pracy posługiwała się przy tym jasnymi, rzeczywistymi i sprawdzalnymi kryteriami doboru pracowników do zwolnienia. Sąd stwierdził również, iż strona pozwana wypowiadając powódce umowę o pracę nie naruszyła wymogów formalnych tego wypowiedzenia. Przy rozwiązaniu umowy o pracę w trybie art. 20 Karty Nauczyciela nie jest bowiem wymagane uzyskanie stanowiska organizacji związkowej przewidzianego w przepisie art. 38 k.p.

W kasacji powódka zarzuciła naruszenie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela w związku z § 1 pkt 1a, § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych; art. 30 § 4 k.p. oraz § 7 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, a także naruszenie art. 378 § 1 i 385 k.p.c., poprzez nierozpoznanie istotnych zarzutów apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona. Według art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela dyrektor szkoły w razie częściowej likwidacji szkoły albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek nauczyciela, przenosi go w stan nieczynny. W kasacji nie kwestionuje się faktu zmiany planu nauczania i zmniejszenia liczby oddziałów. Zarzuca się jednakże, iż plan nauczania odnosi się tylko do zajęć edukacyjnych, religii, etyki i dodatkowych zajęć edukacyjnych, co wynika z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 15, poz. 142 ze zm.). Jego zmiana nie mogła zatem uzasadniać zwolnienia powódki z pracy, gdyż wykonywała ona jedynie funkcje wychowawcze w świetlicy, co nie jest objęte planem nauczania. To twierdzenie kasacji jest częściowo słuszne. Nie przesądza to jednak o braku przyczyny uzasadniającej rozwiązanie z powódką stosunku pracy. Jeżeli bowiem zmiany planu nauczania lub zmiany organizacyjne spowodują, iż nauczyciele prowadzący działalność dydaktyczną nie będą mieli pełnego obciążenia, to szkoła może uzupełnić godziny brakujące im do pensum w ten sposób, że zgodnie z Kartą Nauczyciela przydzielą im pewną ilość godzin zajęć wychowawczych w świetlicy. Świetlica nie jest odrębnym zakładem pracy, lecz stanowi część szkoły, która jest pracodawcą dla wszystkich zatrudnionych w niej nauczycieli. W takiej sytuacji może istnieć związek przyczynowy - o którym mowa w kasacji - między zmianą planu nauczania a koniecznością zwolnienia nauczyciela wykonującego pracę w świetlicy. W tym też znaczeniu nie jest przesądzona zgodność z art. 30 § 4 k.p. podania powódce przyczyny rozwiązania stosunku pracy jako przyczyny pośrednio uzasadniającej to rozwiązanie. Nierozważenie tych zagadnień (podniesionych przez powódkę w apelacji) jest naruszeniem art. 378 § 1 k.p.c.

Nie jest natomiast naruszony art. 30 § 4 k.p. przez to, że pozwana w piśmie rozwiązującym stosunek pracy, określając przyczynę rozwiązania, posłużyła się zwrotem powtarzającym regulację z art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. Określenie przyczyny rozwiązania musi być odpowiednio konkretne i zrozumiałe dla pracownika. Podanie przez pracodawcę określenia ustawowego nie narusza art. 30 § 4 k.p., jeżeli spełnia te wymagania, przy czym należy brać pod uwagę indywidualne okoliczności

sprawy, w tym także informacje o przyczynie rozwiązania podane przez pracodawcę w inny sposób niż w piśmie rozwiązującym stosunek pracy.

Z tych względów na podstawie art. 393¹³ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====